

Sygn. akt I ACa 189/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Józef Wąsik
Sędziowie:	SSA Piotr Rusin <i>SSA Barbara Górczanowska (spr.)</i>
Protokolant:	st. prot. sądowy Katarzyna Rogowska

po rozpoznaniu w dniu 4 kwietnia 2013 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa K. K.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej im. (...). S. w K.

o ustalenie

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 8 listopada 2012 r. sygn. akt I C 2243/11

1. oddala apelację;

2. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 135 zł (sto trzydzieści pięć złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 189/13

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 4 kwietnia 2013 r.

Powód K. K. domagał się ustalenia, że uchwała nr 16 Walnego Zgromadzenia Spółdzielni Mieszkaniowej im. S. S. w K. z dnia 29 czerwca 2011 r. w sprawie wyboru do Rady Nadzorczej Spółdzielni (...), I. S. i S. W. nie istnieje lub stwierdzenie nieważności tej uchwały, ewentualnie uchylenie uchwały oraz o ustalenie istnienia uchwały o innej treści. Uzasadniając pozew powód zarzucił, że przedmiotowa uchwała o wskazanej treści nie została podjęta podczas obrad Walnego Zgromadzenia Spółdzielni, na którym podano do wiadomości inną treść uchwały, a mianowicie, iż do rady Nadzorczej wybrani zostali J. D., I. S. i K. K..

Strona pozwana Spółdzielnia Mieszkaniowa im. (...) w K. wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na rzecz strony pozwanej kosztów zastępstwa procesowego zarzucając, że pierwotnie doszło do błędnego i omyłkowego ogłoszenia treści uchwały, według której członkiem Rady Nadzorczej został powód, jednakże faktyczny wynik głosowania, jaki został ustalony po zakończeniu obrad Walnego Zgromadzenia Spółdzielni wskazywał, iż do Rady Nadzorczej Spółdzielni wybrani zostali J. D., I. S. i S. W..

Wyrokiem z dnia 8 listopada 2012 r. Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział I Cywilny ustalił, iż uchwała nr 16 Walnego Zgromadzenia Spółdzielni Mieszkaniowej im. S. S. w K. z dnia 29 czerwca 2011 r. w sprawie wyboru do Rady Nadzorczej Spółdzielni (...), I. S. i S. W. nie istnieje. Sąd oddalił powództwo w dalej idącej części oraz zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 200 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Z ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego wynika, że pismem z dnia 7 czerwca 2011 r. powód został zawiadomiony przez Zarząd Spółdzielni o planowanym na dzień 29 czerwca 2011 r. Walnym Zgromadzeniu Spółdzielni Mieszkaniowej im. S. S. w K., a w pkt 14 porządku obrad wskazano wybory do Rady Nadzorczej Spółdzielni. Powód był obecny na tym Walnym Zgromadzeniu. Przewodniczącym został J. D., sekretarzem S. W., a w skład Komisji Skrutacyjnej weszli J. J. i U. Z.. W związku z wygaśnięciem kadencji obecnej Rady Nadzorczej dokonano wyborów członków Rady Nadzorczej spośród następujących kandydatów: J. D., S. W., I. S. i K. K.. Według ustaleń Sądu przed głosowaniem padło pytanie z sali w kwestii sposobu głosowania. Głosujący zostali poinformowani, że należy oddać tylko głosy „za” na trzech spośród czterech kandydatów (głosujących poinformowano również, że oddanie głosów na czterech kandydatów będzie nieważne), nie podano żadnej informacji o głosach „przeciw” i wstrzymujących się. Komisja Skrutacyjna podała następujące wyniki: J. D. – 10 głosów „za”, I. S. -11 głosów „za”, S. W. 6 głosów „za” i K. K. 6 głosów „za”. Ponieważ w pierwszej turze wyborów dwóch kandydatów uzyskało takie same wyniki głosowania - K. K. i S. W. po 6 głosów „za”, zarządzono drugą turę głosowania, w której wzięło udział tylko tych dwóch kandydatów. W wyniku przeprowadzonej drugiej tury głosowania K. K. uzyskał 7 głosów „za”, a S. W. 5 głosów „za”. Przewodniczący J. D. ogłosił ostateczne wyniki głosowania, że w skład Rady Nadzorczej Spółdzielni weszli J. D., I. S. i K. K., po wcześniejszym uzyskaniu od Komisji Skrutacyjnej informacji o oddanych głosach „za” poszczególnymi kandydatami. Powód K. K. po ogłoszonych wynikach głosowania podziękował za zaufanie osób głosujących za jego kandydaturą. Do momentu zakończenia obrad Walnego Zgromadzenia nie były zgłaszane żadne zastrzeżenia co do przebiegu Walnego Zgromadzenia w przedmiocie wyboru członków do Rady Nadzorczej, a po pierwszym i drugim głosowaniu do Rady Nadzorczej żaden z uczestników nie zgłosił zastrzeżenia, że oddał głosy omyłkowo. Również do końca obrad Walnego Zgromadzenia nie zostało ogłoszone, że powód nie został wybrany do Rady Nadzorczej jak również nie ogłoszono, że S. W. został wybrany do Rady Nadzorczej.

Sąd Okręgowy ustalił następnie, że po zakończeniu obrad sprawdzenia przeliczenia głosów dokonało Prezydium w osobach J. D. i S. W., który był sekretarzem. W sporządzonym protokole zgromadzenia podano następujące wyniki głosowania: J. D. uzyskał 10 głosów „za”, 0 głosów „przeciw” oraz 2 głosy „wstrzymujące się”, S. W. uzyskał 6 głosów „za”, 2 głosy „przeciw” oraz 4 głosy „wstrzymujące się”, I. S. uzyskał 11 głosów „za”, 0 głosów „przeciw” oraz 1 głos „wstrzymujący się” oraz K. K. uzyskał 6 głosów „za”, 6 głosów „przeciw” oraz 0 głosów „wstrzymujących się”. W protokole podano też, że w związku z wynikami tajnego głosowania, po uwzględnieniu głosów „za” i „przeciw” do Rady Nadzorczej wybrani zostali: J. D., I. S. i S. W. – zgodnie z uchwałą nr 16. Ponadto podano, że w świetle sprawdzonych przez Prezydium Zgromadzenia wyników głosowania, zgodnych z załączonymi do protokołu kartami do głosowania – głosowanie uzupełniające na członka Rady Nadzorczej było bezzasadne. W protokole znalazł się zapis, że Przewodniczący Komisji Skrutacyjnej podawał tylko głosy „za”, pomimo zapytania Przewodniczącego obrad o głosy „przeciw”.

Ustalił nadto Sąd Okręgowy, że po zakończeniu obrad Walnego Zgromadzenia w dniu 29 czerwca 2011 r. członek Spółdzielni (...) oświadczył, że pomylił się przy głosowaniu oddając głos na K. K., a brak zgłoszenia pomyłki w trakcie obrad Walnego Zgromadzenia tłumaczył tym, że nie przypuszczał, że jego głos zaważy na wynikach głosowania i że będzie duża przewaga drugiego kandydata oraz jest pewien, że oddał głos „nie tak jak chciał”, „Panie Prezesie to jest moja wina”. Podczas rozmowy padły słowa, że wybór powoda oznacza „paraliż Rady Nadzorczej” oraz zdanie

„nie ma możliwości współpracy z tym panem, ani w zarządzie, ani w radzie”. J. P. został poinstruowany co do treści złożonego oświadczenia, przyjęcie którego miało być potwierdzone przez sekretarza i Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia. W efekcie członek Spółdzielni (...) złożył pisemne oświadczenie (datowane na dzień 29 czerwca 2011 r.), w którym oświadczył, że w II turze głosowania - w wyborach członków Rady Nadzorczej popełnił błąd, oddając głos na kandydaturę p. K., a jego intencją było poparcie p. W.. Znalazło to odzwierciedlenie w protokole. Ostatecznie według protokołu na zgromadzeniu podjęło uchwałę nr 16 w sprawie wyborów do Rady Nadzorczej Spółdzielni (...), I. S. i S. W..

Sąd pierwszej instancji ustalił, że zgodnie z § 112 lit. n) Statutu Spółdzielni Mieszkaniowej im. (...) w K. do wyłącznej właściwości Walnego Zgromadzenia należy wybór członków Rady Nadzorczej i ich odwoływanie. Natomiast Regulamin Walnego Zgromadzenia Spółdzielni Mieszkaniowej im. S. S. w K., w § 9 ust. 2 stanowi, że do rady Nadzorczej Spółdzielni wchodzi kandydaci, którzy w I turze wyborów otrzymali większość głosów. Jeżeli w I turze wyborów nie zostały obsadzone wszystkie mandaty zarządza się II turę wyborów. Przy obliczaniu wymaganej większości głosów przy wyborach przez organy Spółdzielni uwzględnia się tylko głosy oddane „za” i „przeciw” uchwale (§9 ust. 3 Regulaminu).

Sąd podał, że pismem z dnia 4 lipca 2011 r. (doręczonym w dniu 11 lipca 2011 r.) powód zwrócił się do Zarządu Spółdzielni o zlecenie sekretariatowi Spółdzielni zadania skontaktowania się z nowo wybranymi członkami Rady Nadzorczej i uzgodnienia terminu posiedzenia Rady Nadzorczej. W dniu 20 września 2011 r. powód zwrócił się do pozwanej Spółdzielni o wskazanie aktualnego składu Rady Nadzorczej. W piśmie z dnia 21 września 2011 r. (doręczonym powodowi w dniu 3.10.11r.) powód został poinformowany przez Zarząd Spółdzielni na polecenie Rady Nadzorczej o aktualnym składzie Rady Nadzorczej Spółdzielni wraz z doręczeniem protokołu z obrad Walnego Zgromadzenia z dnia 29 czerwca 2011 r..

Powyższy stan faktyczny doprowadziło Sąd Okręgowy do uznania powództwa za uzasadnione w zakresie żądania ustalenia nieistnienia uchwały w całości. Jako podstawę prawną roszczenia o stwierdzenie nieistnienia uchwał Spółdzielni Mieszkaniowej Sąd wskazał art. 189 k.p.c. w zw. z art. 42 § 9 ustawy Prawo spółdzielcze i wyraził stanowisko, że o nieistnieniu uchwały można mówić wtedy, kiedy nieprawidłowości w zwołaniu lub procedowaniu określonych organów wykluczają możliwość stwierdzenia, że wyraziły one wolę jako ten właśnie, uprawniony organ. W orzecznictwie za nieistniejącą uznano np. uchwałę za którą nie głosowała wymagana większość, a wynik głosowania został sfalszowany (por. wyrok Sądu Najwyższego z 9 października 1972 r., II CR 1712/72, OSNC 1973/7-8/135), czy też uchwałę podjętą przez niezwołane zgromadzenie. (por. uchwała Sądu Najwyższego z 24 czerwca 1994 r., III CZP 81/94, OSNC 1994/12/241). Oznacza to, iż uchwała nie istnieje gdy dokonano naruszeń prawa o wyjątkowo rażącym charakterze, kiedy nie sposób w ogóle mówić o powzięciu uchwały i wyrażeniu stanowiska przez zgromadzenie. Natomiast wadliwości wyrażające się w działaniu w niepełnym składzie, nie pozwalającym na skuteczne wyrażenie woli, powodują jedynie nieważność podjętej uchwały, która jednak obiektywnie istnieje. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 sierpnia 2007 r., sygn. akt V CSK 163/07, Lex nr 395049)

Sąd pierwszej instancji uznał, że powód wytaczając przedmiotowe powództwo miał interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c. w uzyskaniu wyroku ustalającego nieistnienie zakwestionowanej uchwały, albowiem jako członek pozwanej Spółdzielni został pozbawiony prawa do pełnienia funkcji w organach Spółdzielni mimo, iż został wybrany do Rady Nadzorczej Spółdzielni w wyniku przeprowadzonych tajnych wyborów, tym samym jego interes prawny jest oczywisty.

Zdaniem Sądu Okręgowego przedstawiony w powyższych ustaleniach, przyjęty sposób liczenia głosów był rażącym naruszeniem zasad procedowania podczas obrad Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółdzielni Mieszkaniowej im (...) w K. z dnia 29 czerwca 2011 r. albowiem pozostawał on w sprzeczności z § 9 ust. 3 Regulaminu Walnego Zgromadzenia Spółdzielni Mieszkaniowej im. S. S. w K., który stanowi, że przy obliczaniu wymaganej większości głosów przy wyborach przez organy Spółdzielni uwzględnia się tylko głosy oddane „za” i „przeciw” uchwale. Tymczasem z zeznań wiarygodnych świadków, z przesłuchania powoda i treści protokołu z obrad Walnego Zgromadzenia w sposób jednoznaczny wynika, że przy obliczaniu wyników głosowania uwzględniano tylko głosy „za”, nie uwzględniając głosów „przeciw” kandydaturze, a nadto biorący udział w głosowaniu członkowie Spółdzielni zostali

w sposób błędny poinformowani, że należy tylko oddać głosy „za” na trzech, spośród czterech kandydatów, gdyż oddanie głosów na czterech kandydatów będzie nieważne. Sąd zatem uznał, że już same nieprawidłowości w przyjętym sposobie głosowania, czyli istotne nieprawidłowości w procedowaniu Walnego Zgromadzenia, świadczą o rażącym naruszeniu prawa, a w tym przypadku Regulaminu Walnego Zgromadzenia Spółdzielni Mieszkaniowej im. S. S. w K..

Ponadto analiza materiału dowodowego doprowadziła Sąd do wniosku, że uchwała nr 16 o treści zapisanej w protokole z dnia 29 czerwca 2011 r. nie została podjęta przez właściwy organ Spółdzielni - Walne Zgromadzenie Spółdzielni w prawem przewidzianym trybie, co również świadczy zdaniem Sądu o naruszeniu prawa – przepisu art. § 45 ust. 1 ustawy Prawo spółdzielcze oraz § 112 lit. n) Statutu Spółdzielni Mieszkaniowej im (...) w K., o wyjątkowo rażącym charakterze. Sąd odwołał się do treści zeznań świadków, którzy w sposób konsekwentny zeznali, iż podczas obrad Walnego Zgromadzenia został wybrany do Rady Nadzorczej w wyniku II tury głosowania powód K. K., a nie S. W., a także zapisu z płyty CD oraz przesłuchania powoda. Wskazane dowody dają podstawy do ustalenia, że uchwała nr 16 w zapisanej wersji i wskazana w protokole z obrad Walnego Zgromadzenia nie istniała, a jej treść nie odpowiada treści podjętej wówczas uchwały i została ustalona po zakończeniu obrad Walnego Zgromadzenia.

Zdaniem Sądu złożone po zakończeniu obrad przez jednego z głosujących oświadczenie o błędnym wypełnieniu karty do głosowania, nie wywołuje żadnych skutków prawnych., a nadto zostało zgłoszone po zakończeniu obrad Walnego Zgromadzenia i z tej również przyczyny jest bezskuteczne i nie mogło mieć wpływu na ostateczny wynik głosowania. Sąd Okręgowy wskazał ponadto, że przepisy prawa nie przewidują możliwości zmiany treści oddanego głosu po jego oddaniu, bez względu na to, czy zmiana taka nastąpiła wskutek zmiany zdania przez głosującego, czy też wskutek pomyłki. Nie została również taka możliwość przewidziana w Statucie Spółdzielni, ani w Regulaminie Walnego Zgromadzenia. Powyższe okoliczności powodują, że nie można przyjąć, iż zaskarżona uchwała nr 16 o treści zamieszczonej w protokole została podjęta zgodnie z prawem, w trybie określonym ustawą Prawo spółdzielcze, Statutem pozwanej Spółdzielni i (...) Walnego Zgromadzenia Spółdzielni i przez Walne Zgromadzenie Spółdzielni, jako organ właściwy do powoływania członków Rady Nadzorczej Spółdzielni, bowiem zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje na to, że Walne Zgromadzenie Spółdzielni podjęło w dniu 29 czerwca 2011 r. uchwałę o innej treści, o powołaniu do Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej im (...) w K.: J. D., I. S. i K. K.. Zaskarżona uchwała nie została podjęta przez Walne Zgromadzenie pozwanej Spółdzielni i nie w trakcie obrad Walnego Zgromadzenia .

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że powództwo o ustalenie nieistnienia uchwały nr 16 w całości zasługuje na uwzględnienie, natomiast w pozostałym zakresie powództwo oddalił podając, iż nie można ustalić nieistnienia uchwały w części a skoro uchwała nr 16 nie istnieje, to brak jakichkolwiek podstaw do stwierdzenia nieważności tej uchwały bądź jej uchylenia. Odnośnie kumulatywnie zgłoszonego roszczenia o ustalenie istnienia uchwały nr 16 Walnego Zgromadzenia Spółdzielni Mieszkaniowej im. S. S. w K. z dnia 29 czerwca 2011 r. w sprawie wyboru do Rady Nadzorczej J. D., I. S. i K. K., bądź o ustalenie, że K. K. został wybrany na Walnym Zgromadzeniu w dniu 29 czerwca 2011 r. do Rady Nadzorczej Spółdzielni Sąd uznał, że brak podstaw do uwzględnienia takiego żądania w świetle przepisów prawa i w tym zakresie powództwo oddalił. Sąd wskazał, że nie może zastępować powołanego do tego celu organu Spółdzielni określonego w przepisach prawa spółdzielczego i Statucie Spółdzielni. Zgodnie z § 112 lit. n) Statutu do wyłącznej właściwości Walnego Zgromadzenia należy wybór i odwoływanie członków Rady Nadzorczej, w trybie zapisanym w § 9 Regulaminu Walnego Zgromadzenia pozwanej Spółdzielni. Orzeczenie Sądu nie może bowiem zastępować uchwały. Należy podkreślić, iż Sąd rozpoznaje sprawę merytorycznie, w wyniku zaskarżenia uchwały może podjąć następujące rozstrzygnięcie (art. 42 § 9 prawa spółdzielczego): ustalenie nieistnienia uchwały, ustalenie nieważności uchwały, uchylenie uchwały. Dwa pierwsze orzeczenia mają charakter deklaratoryjny (ex tunc), ostatnie ma charakter kształtujący (skutek ex nunc).

O kosztach postępowania Sąd orzekł w oparciu o art. 100 k.p.c. zgodnie z zasadą wzajemnego zniesienia kosztów w razie częściowego uwzględnienia żądań.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wniosła pozwana Spółdzielnia Mieszkaniowa im. (...) w K. zaskarżając go w części ustalającej, iż uchwała nr 16 Walnego Zgromadzenia Spółdzielni Mieszkaniowej im. S. S. w K. z dnia 29 czerwca

2011 r. w sprawie wyboru do Rady Nadzorczej Spółdzielni (...), I. S. i S. W. nie istnieje (pkt 1). Zaskarżonemu wyrokowi strona pozwana zarzuciła:

1. sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią materiału dowodowego zebranego w sprawie, poprzez niewłaściwe ustalenie, że głosujący zostali poinformowani, że należy tylko oddać głosy „za” na trzech, spośród czterech kandydatów, nie podano żadnej informacji o głosach „przeciw” i „wstrzymujących się”, w sytuacji w której z materiału dowodowego kart do głosowania wynika wprost, że głosujący oddawali także głosy „przeciw”, co świadczy, że głosujący mieli świadomość możliwości oddania także innych głosów niż tylko „za”. Powyższe ustalenie pozostaje także w sprzeczności z dowodem w postaci nagrania znajdującego się na płycie CD;

2. naruszenie prawa procesowego — art. 233 § 1 k.p.c. — poprzez uznanie dowodu z zeznań świadka J. D. za niewiarygodne w zakresie w jakim stwierdził on, że: „następnego dnia sekretarz obrad pan (...) stwierdził po przejrzeniu kart do głosownia, że wynik pierwszego głosowania powinien być inny”, w sytuacji w której zeznania takie nie pozostają w sprzeczności z twierdzeniami stron postępowania i materiałem dowodowym zebrany w sprawie, „w protokole przedstawił taki stan faktyczny, jaki był jeżeli chodzi o uchwałę nr 16. kiedy okazało się, że pan S. W. został wybrany do Rady Nadzorczej w pierwszej turze”, w sytuacji w której, przeprowadzony dowód z dokumentu - Protokołu z obrad Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 29.06.2011 r. potwierdza w całości zeznania świadka, „dla wszystkich było jasne, że głosujemy na nowych członków Rady Nadzorczej poprzez zakreślenie kółkiem właściwej opcji „za”, „przeciw”, „wstrzymuję się”, w sytuacji której głosujący oddawali głosy w taki sposób, co wynika z dokumentów - kart do głosowania,

Ponadto strona pozwana podnosiła zarzut naruszenia prawa materialnego:

- art. 189 k.p.c. w zw. z art. 42 § 9 ustawy Prawo spółdzielcze — poprzez zastosowanie art. 42 § 9 ustawy Prawo spółdzielcze, w sytuacji w której norma ta nie jest podstawą prawną żądania pozwu, a tym bardziej normą stanowiącą podstawę zapadłego w sprawie rozstrzygnięcia;

- art. 189 k.p.c. w zw. z art. 45 ust. 1 ustawy Prawo spółdzielcze oraz 112 lit. n Statutu poprzez ich niewłaściwą wykładnię sprowadzającą się do przyjęcia, że w głosowaniu tajnym, czynność polegająca na zakreśleniu odpowiedzi nie jest oświadczeniem woli, a suma oddanych głosów nie jest czynnością prawną w postaci podjęcia uchwały, a do podjęcia uchwały konieczne jest ogłoszenie wyników o treści tożsamej z treścią czynności prawnej.

- art. 189 k.p.c. w zw. z 9 ust. 3 Regulaminu Walnego Zgromadzenia Spółdzielni mieszkaniowej poprzez ich niewłaściwą wykładnię, sprowadzającą się do uznania, że błędne obliczenie wyników, sprowadzające się do uwzględnienia tylko wyników „za” i błędne pouczenie głosujących co do zasad głosowania, powoduje, że podjęta uchwała, o treści wynikającej z prawidłowo zdekodowanych oświadczeń woli głosujących jest nieistniejącą.

W oparciu o wskazane zarzuty strona pozwana wносиła o zmianę zaskarżonego orzeczenia w zaskarżonej części poprzez oddalenie powództwa w tej części, zasądzenie kosztów postępowania sądowego według norm przepisanych zarówno za I instancję, jak i za postępowanie apelacyjne.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja strony pozwanej nie znajduje uzasadnionych podstaw, gdyż argumenty przytoczone przez skarżącą nie podważają prawidłowości rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, pozostające w zgodzie z przedstawionym przez strony materiałem dowodowym, wyrażając oceny, które nie pozostają w sprzeczności z zasadami logiki rozumowania czy doświadczenia życiowego i nie wykazują błędów natury faktycznej. Dokonana przez Sąd pierwszej instancji ocena dowodów nie nasuwa zastrzeżeń gdyż nie wykracza poza uprawnienia wynikające z przepisu art. 233 § 1 k.p.c. Podkreślić należy, iż dla skuteczności zarzutu dokonania błędnych ustaleń faktycznych będących wynikiem oceny dowodów, konieczne jest wskazanie przyczyn, dla których ta ocena dowodów nie spełnia kryteriów określonych

w ustawie. Sąd drugiej instancji może bowiem zakwestionować dokonaną ocenę materiału dowodowego sprawy jedynie wtedy, gdy jest ona nielogiczna i sprzeczna z pozostałym w sprawie materiałem dowodowym. Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał, że postawienie zarzutu obrazy art. 233 § 1 k.p.c. nie może polegać na zaprezentowaniu przez skarżącego stanu faktycznego przyjętego przez niego na podstawie własnej oceny dowodów; skarżący może tylko wykazywać, posługując się wyłącznie argumentami jurydycznymi, że Sąd rażąco naruszył ustanowione w wymienionym przepisie zasady oceny wiarygodności i mocy dowodów i że naruszenie to miało wpływ na wynik sprawy (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2000 r., I CKN 1169/99, OSNC 2000/7-8 poz. 139 i z dnia 10 kwietnia 2000 r., V CKN 17/2000, OSNC 2000/10 poz. 189).

W niniejszej sprawie zasady z art. 233 § 1 k.p.c. nie zostały naruszone, gdyż ocena zgromadzonego materiału dowodowego i poczynione na jej podstawie ustalenia faktyczne zostały dokonane przez Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy i brak jest podstaw do podzielenia stanowiska apelującego co do ich nieprawidłowości, tym bardziej, że argumenty przytaczane w apelacji mają charakter wyłącznie polemiczny. Zatem Sąd Apelacyjny, sprowadzając się w zasadzie do treści i okoliczności podjęcia zaskarżonej uchwały, ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Okręgowy akceptuje i przyjmuje za podstawę swojego rozstrzygnięcia.

W szczególności prawidłowe są ustalenia Sądu pierwszej instancji w zakresie przebiegu Walnego Zgromadzenia w dniu 29 czerwca 2011 r., którego pozwana Spółdzielnia w zasadzie nie kwestionuje. Nie zostało bowiem podważone, że przebieg głosowania nad uchwałą nr 16 o wyborze członków Rady Nadzorczej miał w rzeczywistości inny przebieg, niż to uwidoczniło w później sporządzonym protokole, a mianowicie – po podaniu wyników głosowania przez Komisję Skrutacyjną, Przewodniczący Zgromadzenia zarządził drugą turę głosowania z udziałem kandydatów, którzy osiągnęli w pierwszej turze taką samą liczbę głosów „za”, a w wyniku drugiej tury K. K. uzyskał 7 głosów „za”, a S. W. 5 głosów „za”. Przewodniczący J. D. ogłosił ostateczne wyniki głosowania podając, że w skład Rady Nadzorczej Spółdzielni weszli J. D., I. S. i K. K., a żadna z obecnych osób ani sposobu głosowania ani wyniku nie kwestionowała. Przyznał to w swoich zeznaniach także świadek J. D. pełniący funkcję Przewodniczącego Zgromadzenia, który podał wyraźnie, że wynik głosowania został zakwestionowany przez S. W. następnego dnia, po sprawdzeniu przez niego kart do głosowania i stwierdzeniu, że wynik ten powinien być inny, z uwagi na odmienną interpretację regulaminu. Przyznał też, że po drugiej turze głosowania członkiem Rady Nadzorczej został powód K. K., a aż do zakończenia Walnego Zgromadzenia taki wynik nie został zakwestionowany. Z zeznań tego świadka wynika też, że protokół nie odzwierciedla rzeczywistego przebiegu zgromadzenia lecz jego treść została dostosowana do przyjętych przez niego i S. W., następnego dnia, wyników głosowania (zeznania św. J. D. – karta 180v.).

Brak jest także sprzeczności pomiędzy treścią materiału dowodowego a ustaleniem Sądu, że poinformowano zgromadzonych o konieczności oddania tylko głosów „za” na trzech spośród czterech kandydatów a nie podano żadnej informacji o głosach „przeciw” i wstrzymujących się. Zarówno z zeznania świadka J. J. (karta 155v.-156) jak i świadek U. Z. (karta 179v.-180), członków komisji skrutacyjnej a także zeznań powoda K. K. (karta 185v-186), taka okoliczność wynika. Świadek M. B. (karta 155) nie pamiętał jaka informacja została podana, zaś świadek J. D. (karta 180V) zeznał, że „dla wszystkich było jasne, że głosujemy na nowych członków RN poprzez zakreślenie kółkiem właściwej opcji” oraz „nie przypominam sobie aby ktoś z nas informował obecnych, że głosujemy na nowych członków RN tylko poprzez zakreślenie słowa „tak”. Skoro nawet Przewodniczący Zgromadzenia nie był pewny co do treści udzielonych wyjaśnień, o zarzucanej sprzeczności nie może być mowy. Decydujące znaczenie ma tu treść zeznań członków komisji skrutacyjnej bowiem jeśli nawet oni nie znali postulowanego następnie przez J. D. i S. W. sposobu oddawania głosów, inni uczestnicy zgromadzenia zapewne także. Wręcz przeciwnie, z materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że obecnym na Zgromadzeniu podano, że należy oddawać głosy na „tak” za trzema (najwyżej) kandydatami, nie poinformowano ich natomiast o konieczności oddawania głosów „nie” bo będzie to miało istotny wpływ na wynik głosowania. Brak takiej wiedzy wśród członków Spółdzielni mógł zasadniczo wypaczyć ten wynik.

Prawidłowe jest ustalenie Sądu pierwszej instancji, że do wyłącznej właściwości Walnego Zgromadzenia należy wybór członków Rady Nadzorczej i ich odwoływanie, o czym stanowi § 112 lit. n) Statutu Spółdzielni Mieszkaniowej im. (...) w K.. Zatem uchwała w tej sprawie powinna być podjęta na tym zgromadzeniu, przy zachowaniu całej procedury przewidzianej dla przebiegu takiego zgromadzenia i głosowania. Według § 9 pkt 1 Regulaminu Walnego Zgromadzenia

Spółdzielni Mieszkaniowej im. S. S. w K., wybory do Rady Nadzorczej Spółdzielni dokonywane są w głosowaniu tajnym. Wprawdzie w regulaminie nie wspomniano o Komisji Skrutacyjnej, niemniej jednak, jak wynika z protokołu obrad Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 29 czerwca 2011 r., uchwałą nr 4 Komisja Skrutacyjna została powołana, a w jej skład weszli J. J. i U. Z., zatem to do nich należało obliczanie głosów i podawanie wyniku głosowania. (karta 69). Do weryfikowania pracy Komisji Skrutacyjnej i zmiany podanych przez nią wyników głosowania nie jest uprawniony ani Przewodniczący Zgromadzenia ani jego Sekretarz, tym bardziej po zakończeniu Zgromadzenia i podaniu treści uchwały do wiadomości członków spółdzielni. Jeśli bowiem przy podejmowaniu uchwał popełnione zostaną błędy i uchybienia, ich naprawienie po zakończeniu Zgromadzenia, jest możliwe tylko poprzez zaskarżenie uchwały w trybie art. 42 Prawa Spółdzielczego. Tymczasem w spornym przypadku S. W., który zakwestionował sposób liczenia głosów nie zastosował tej procedury lecz jako Sekretarz Zgromadzenia dokonał zmiany treści uchwały według własnej interpretacji regulaminu, uznając ją za jedynie właściwą, a Przewodniczący Zgromadzenia taką zmianę zaakceptował. Nie sposób tego nie uznać za rażące uchybienie w procesie podjęcia uchwały.

Niezależnie od powyższego należy zauważyć, że interpretacja § 9 ust 2 regulaminu zaprezentowana przez pozwaną Spółdzielnię jest wysoce wątpliwa. Regulamin Walnego Zgromadzenia Spółdzielni Mieszkaniowej im. S. S. w K. w § 9 ust. 2 stanowi bowiem, że do Rady Nadzorczej Spółdzielni wchodzi kandydaci, którzy w I turze wyborów otrzymali większość głosów. Jeżeli w I turze wyborów nie zostały obsadzone wszystkie mandaty zarządza się II turę wyborów. Przy obliczaniu wymaganej większości głosów przy wyborach przez organy Spółdzielni uwzględnia się tylko głosy oddane „za” i „przeciw” uchwale (§ 9 ust. 3 Regulaminu). Oznacza to, że członkowie zgromadzenia mogą oddawać głosy tylko „tak” lub „nie”, nie mogą natomiast „wstrzymać się” od głosu. Potwierdzają to załączone do odpowiedzi na pozew karty do głosowania (karta 112-123), na których możliwość wstrzymania się od głosu nie została przewidziana. Niedopuszczalność wstrzymania się od głosowania jest oczywista, gdy weźmie się pod uwagę sytuację, w której można uzyskać 100% takich głosów, co prowadziło do całkowitego paraliżu pracy Spółdzielni. Potraktowanie niezakreślenia ani słowa „tak” ani „nie” jako „wstrzymania się” jest całkowicie dowolne i nie znajduje oparcia w postanowieniach regulaminu. Obowiązkiem głosującego był bowiem wybór jednej z dwóch możliwości (co wynika z informacji „niepotrzebne skreślić”) przy pozytywnym głosowaniu na nie więcej niż trzech kandydatów. Głosy nie spełniające tych warunków, w tym głosy, w których skreślono obie odpowiedzi, powinny być uznane za nieważne.

W świetle powyższego, Sąd Apelacyjny stwierdził, iż stanowisko Sądu pierwszej instancji o nieistnieniu uchwały z dnia 29 czerwca 2011 r. w sprawie wyboru do Rady Nadzorczej Spółdzielni (...), I. S. i S. W. nie istnieje bowiem uchwała o takiej treści nie została podjęta na Walnym Zgromadzeniu w tym dniu.

Nietrafny jest przy tym zarzut pozwanej Spółdzielni o błędnym zastosowaniu przepisu art. 42 § 9 ustawy Prawo spółdzielcze bowiem przepis ten w związku z art. 189 k.p.c. stanowi podstawę rozstrzygnięcia o żądaniu ustalenia nieistnienia uchwały. W myśl wyrażonych w orzecznictwie i doktrynie poglądów, o nieistnieniu uchwały organu spółdzielni można mówić jedynie w przypadku wystąpienia najpoważniejszych wad wykluczających możliwość stwierdzenia istnienia oświadczenia woli uprawnionych podmiotów, wyrażonego choćby z naruszeniem przepisów prawa. (por. wyrok SA w Warszawie z dnia 28 września 2011 r., VI ACa 20/11 – lex nr 1101516; wyrok SN z 9 października 1972 r., II CR 1712/72, OSNC 1973/7-8/135, uchwała SN z 24 czerwca 1994 r., III CZP 81/94, OSNC 1994/12/241; wyrok SN z 28 maja 1991, I CR 410/90, Lex nr 78218). W ocenie Sądu Apelacyjnego prawidłowe jest stanowisko Sądu pierwszej instancji, iż w niniejszej sprawie występowały takie rażące uchybienia, które nie uzasadniają przyjęcia, iż do wyrażenia przez organ Spółdzielni woli o treści kwestionowanej doszło.

W świetle powyższych okoliczności apelację pozwanej Spółdzielni, jako nieuzasadnioną należało oddalić, na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i § 11 pkt 1) w zw. z § 5 i § 13 ust. 1 pkt 2) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu – Dz.U. nr 163 poz.1348).

Ref. sprawy SSO

M. W.